

2 — Odiseja partizana

Probudila ga je glad užasna što utrobom para. Mesec se na nebu crnom izbečio sasvim pun kao da mu se ruga svojim prenamirenim blagoutrobenijem. Kasap je pokušao da pljune, ali usta su mu bila suva. Ostali su i dalje bili u zagrljaju svojih u bolesti rastrzanih snova. Tu pod borovima tri kao i on slabošću za tlo prikovane uboge gomile krpa. Dve veće i jedna manja. Glad je bezumno kidala i nozdrve su počele da mu se šire loveći nešto daleko negde, nešto tako poznato i drago, jestivo nešto. Zabauljao je po stelji iglica i memle vođen nadražanim njuhom i urlajućim drobom.

Ne tako daleko utočište šume je prestajalo i na proplanku što je sledio ugledao je ljude u crnom. Desetina takvih šutiralo je kožne smotuljke, nateravši ih zatim da se usprave. Bila su to dva čoveka i jedna devojčica, sasvim goli i krvlju obliveni. Crni su zatim svoje zarobljenike naterali u šumu od jelagrdosija. Miris što ga je dražio iz te je šume dopirao i uprkos strahu nije mogao da odoli porivu. Puzao je i dalje. Uostalom štap nije poneo, a bez njega nije ni mogao da se osovi na noge. Ispod jela je zaudaralo. Na sredini ovog šumarka nalazila se savršeno okrugla čistina, a u njenom centru široka jama, takođe savršene okruglosti. Pod svetlošću Meseca noževi su sevnuli i tri vrata bejahu prerezana u istom trenu. Kako je krv pljusnula i žrtve trznule svojim bodljivom žicom uvezanim rukama, bolne grimase umiranja njihovih bile su kao jedna. Crni su se smejali, a dvojica od njih su za telima pustili sadržaje svojih bešika. Otišli su zagrljeni i pevajući. Ne časeći zabauljao je. Jama je bila blago iskošenih ivica i u svom središtu ispunjena na različite načine isecenim ljudskim telima. Usta mu ispuniše sline.

Kada se vratio do svojih oni su i dalje spavali kao zaklani. Samo je zurilo u njega kiklopovo oko neba. Takvo beše i ono što ih je otrglo od ostalih. Pojavilo se u noći i pretvorilo u aždaju koja je počela da bljuje vatru. Ljudi zaduženi za njih bolesne više su se brinuli za nekakav sanduk i tako zabavljene meci su ih stigli i sasekli. Ostali su sami, bez hrane, od bolesti ludi. Tek od

tog trenu mu je sve krenulo nizbrdo. Pre rata u malom mestu u kome je živeo njegova mesara je bila na baš dobrom glasu. Zato su ga bradonje i mobilisale kako bi imali uz sebe čoveka zaduženog za meso. Prvi put je lako utekao dok su spavali podnapiti i siti, ali su ga opet pokupili već par dana posle. Drugo bekstvo nije išlo glatko. Jedan se probudio i morao je da mu prereže vrat. Zbog toga je bio prinuđen da se pridruži onima sa zvezdom, a i kod njih mu nije bilo mnogo loše. Pripao je kuvarskom odeljenju. U borbama nije učestvovao, a koliko god da su oskudne bile zalihe često je uspevao da za sebe odvoji dobar komad mesa. A onda su počele ofanzive i gnusna bolest vašima nošena dosegla je i njega. Udarila je na mozak i više nije bio svoj, ali teže mu je padala odvojenost od kazana. Sa onim kašama koje je dobijao nikako nije mogao da se zasiti i osnaži. Još i taj pakleni kiklop-oklopnjak koji ih je stigao dok su prelazili prugu...Oduzeo mu je i to malo što je dobijao. Nova nemoć mu je sputavala ude. Danima su lutali, glodali koru drveća i korenje od kojih su im utrobe tresli bolni grčevi. Sve do ove noći, pomislio je i potapšao se po punom trbuhu.

Mesec mu nije dao da zaspi. Kako se jutro bližilo rasla je i potreba da se vrati i još jednom namiri. Svest da to neće moći kad se njegovi razbude pomogla mu je da se odluči. Ispred jelove šume su opet bile ustaše. Sada su vodili starijeg muškarca na čiju su glavu nabili krunu od bodljikave žice. Kasap se prekrstio i nije se usudio da ih prati. Činilo mu se da se jele polako zbijaju zatvarajući svaki izlaz iz šume. A onda su se prolomili krici. Bolno su se urezivali u Kasapov um koji je šakama počeo da stiska uši. Jedva se probivši kroz granje iz šume je izleteo ustaša, bez kape, sav pocepan i krvav. Desna ruka mu je bila skoro iščupana i levom ju je pridržavao dok mu je iz ramena liptalo. Za njim se stuštilo nešto belo i pihtijasto, sustiglo ga i raslomadalo, a onda ispruživši svoju glavu ka Mesecu ispustilo šišteći urlik.

Ubedivao je kasnije sebe da ga je to strah prevario. Ipak ono što mu se neizbrisivo urezalo bila je sasvim oglodana butna kost živomrtvog koja je sve-dočila kakvog se to mesa zapravo najeo. Dolazak sunca nije ni osetio već ga

je prenuo dodir. Pored njega je stajala osmogodišnja devojčica tifusarski kašljući kroz ulepljene i ućebane plave uvojke. Ispod slojeva nataložene prljavštine mogla se nazreti belina kože. Pružio je ruke ka njoj i uletela mu je u zagrljaj jecajući. Kroz žile vrata joj je kliznula kaplja života. Pomazio ju je po kosi, a onda joj je zubima pokidao grkljan. Možda bi vrisnula, ali je dušnik samo jadno zašištao; srce je potisnulo krv i iz kucavica su bogati mlazevi oblili njegovo lice. Uhvatio je za bradu i zaronio iskrivivši joj glavu pod pravim uglom kršeći pršljene vrata. Druga dvojica njegovih nekadašnjih saboraca očuvala su toliko razuma da uteknu. Kada je utolio žeđ prešao je na meso. Bilo je meko i slatko.

Narednu noć dočekao je na nogama. Mesec se belinom isprane kosti probio kroz veo oblaka, još veći i sve veći kao da se obrušavao ka njegovom čelu. Zagledao se u njega procenjujući razdaljinu, a onda je hitnuo štap poput koplja. Crna nit je jurišajući ka središtu belog kruga postajala sve manjom do iščeznuća. Za jedan treptaj i Mesec je nestao i zavladala je potpuna tama. Nije imao cigaretu, a htela mu se. Iz džepa šinjela izvukao je prstić, sada već uspomenu, stavio ga vrhom u usta i lagano počeo da gricka. U daljini se pojavila majušna svetla tačka, koja je kao po uzoru postajala sve većom dok su šine pod nogama sve jače podrhtavale. Oklopni voz je žurio u zagrljaj. Sanduk, oko kojeg su se ona dvojica grdno namučila i zbog njega pogubili glave, podigao je lako u naručje. Bio je pun dinamita i detonatorskih kapisli. Kapi krvi iz rana što mu ih je ostavila žičana kruna zacrveneše mu vid. Mirnu noć bez meseca uzdrimala je jaka eksplozija.